

EDİTÖRLER

PROF. DR. ALİ NAZIM SÖZER
YAŞAR ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ

PROF. DR. MAHMUT KABAKCI
İTÜ İŞLETME FAKÜLTESİ

HÂKİM HALİL ÖZDEMİR
YARGITAY 3. HUKUK DAİRESİ

SOSYAL SİGORTALAR HUKUKU İNCELEMELERİ - I

ANKARA 2022

ÖNSÖZ

Uzmanlık alanı olarak iş hukuku ve sosyal güvenlik hukuku kardeş hukuk dalları olmakla birlikte ister akademisyen isterse de hakim, avukat olsun hukukçular tarafından sosyal güvenlik hukukunun iş hukuku kadar ilgi görmediği herkesçe malumdur. Bu durum bir hukuk fakültesi kütüphanesine ya da hukuk kitapçısına gidilirse, zaten yan yana raflarda duran yayınların sayısının basitçe karşılaştırılmasından anlaşılır. Kuşkusuz bunun nedeni konusu itibariyle sosyal güvenlik hukukunun daha az önemli olması değildir. Sosyal güvenlik mevzuatının vergi hukuku ile benzer şekilde çok sık değişmesi, bu nedenle takibinin zor olması ve aynı anda aynı konuda uygulanması mümkün birden fazla düzenlemelerin bulunması, bu alanda çalışmayı zorlaştıran çok sayıda nedenden sadece ikisidir.

Sosyal güvenlik hukukuna ilişkin yayınların azlığı, güncel genel eserlerin kapsamlı da olsa ders kitapları ile sınırlı olması, monografi ve makalelerin iş hukuku ile kıyaslanamayacak derecede az sayıda olması, konuyla ilgili herkesin ortak yakınmasıdır. Var olan şerh gibi uygulamaya yönelik ayrıntılı çalışmaların çoğunluğu ise eski tarihlidir. Hukukun diğer dallarında kitapların eski tarihli olması önemli bir sorun değilse de 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda hemen her ay değişiklik yapıldığı dikkate alınırsa, bu alanda güncel ve ayrıntılı çalışmalara olan ihtiyaç tartışmasızdır.

Bu kitabın editörleri ile yazarlarının amacı, sosyal sigortalar uygulamasında karşılaşılabilecek sorunlar hakkında mukayeseli hukuktan da yararlanılarak değerlendirme ve öneriler içerecek eserlerin hazırlanmasıdır. Nihai hedef 5510 sayılı Kanun hakkında bir şerh hazırlanması olup, bu kanunun karmaşıklığı, 506, 1479 ve 5434 sayılı Kanunlar gibi önceki mevzuat ile ilişkisi dikkate alınırsa, bunun yurtdışı örneklerinde olduğu gibi ancak akademisyen, hakim, avukat kalabalık bir yazar kadrosu ile başarılabilmesi anlaşılır. Bu ilk bakışta imkansız gözükse de biz bunun mümkün olduğunu göstermek, geniş bir yazar kadrosunu bir araya getirmek amacıyla, sosyal sigortalar uygulamasında sık karşılaşılan uygulama sorunlarının incelendiği bu eseri hazırlamaya karar verdik. Bir seri olarak yılda iki defa yayınlamayı hedeflediğimiz Sosyal Sigortalar Hukuku İncelemeleri, hazırlamayı hedeflediğimiz şerhin öncüsü olarak kabul edilmelidir.

Bu birinci kitaptaki on makalenin üçünün hizmet tespiti davaları hakkında olmasına şaşırılsa gerek. Çünkü bu alandaki davaların belki yarısı hizmet tespiti konuludur. Yazarlar hizmet tespiti davalarında Yargıtay'ın se-

netle ispat uygulamasını (Kabakcı), bu davadan feragati (Güneş/Tahiroğlu) ve dava açma süresini (Sarıbay Öztürk) incelemişlerdir. Kaplan'ın İdari Usul Hukukunda İdari Makamların Bilgi Verme Yükümlülüğünün Kapsamı başlıklı makalesi, Sözer'in Sosyal Güvenlik Kurumunun özen ve bilgilendirme yükümlülüğünü Alman hukukundan yararlanarak ele aldığı çalışması ile bağlantılı okunmalıdır. Benzer bir bağlantı Tugay'ın kusur kavramını terminolojik ve etimolojik olarak ele aldığı çalışması ile Özdemir'in İş Kazası ve Meslek Hastalığı Nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumunun Rücu Alacağından Üçüncü Kişilerin Sorumluluğu başlıklı makalesi arasında vardır. Yıldız hak sahibi kadınların ölüm sigortasından çift aylığa hak kazanmalarını, Civan sigortalı hizmetlerin çakışmasını ve Öztürk de sürekli iş görmezlik gelirinin hesaplanması konularını incelemişlerdir.

Yazarlar, okuyuculardan gelecek eleştiri ve önerilere müteşekkir olacaktır. Kitabın basımını gerçekleştiren Lykeion Yayıncılık'a çok teşekkür ederiz.

İzmir, İstanbul, Ankara, Ağustos 2022

Prof. Dr. Ali Nazım Sözer, ali.sozer@yasar.edu.tr

Prof. Dr. Mahmut Kabakcı, mkabakci@itu.edu.tr

Hakim Halil Özdemir, hozdemir45@gmail.com

İÇİNDEKİLER

- Sosyal Sigortalar Kurumu'nun Sigortalıları Gözetim (Koruma) Yükümü..... 1
Prof. Dr. Ali Nazım SÖZER
- İş Kazası ve Meslek Hastalığı Nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumunun Rücu Alacağından Üçüncü Kişilerin Sorumluluğu 83
Hâkim Halil ÖZDEMİR
- Ölüm Sigortası Açısından Kadınların Hak Sahibi Sıfatıyla Çift Aylıktan Yararlanması 129
Prof. Dr. Gaye Burcu YILDIZ
- Hizmet Tespiti Davalarında Senetle İspat..... 147
Prof. Dr. Mahmut Kabakcı
- Türk Sosyal Sigortalar Hukukunda Sigortalılık Hallerinin Çakışması..... 175
Doç. Dr. Orhan Ersun CİVAN
- Hizmet Tespiti Davasından Feragat Üzerine Değerlendirmeler 213
Dr. Öğr. Üyesi Volkan GÜNEŞ
Arş. Gör. Dr. Fatih Tahiroğlu
- İdari Usul Hukukunda İdari Makamların Bilgi Verme Yükümlülüğünün Kapsamı 239
Dr. Öğr. Üyesi Onur KAPLAN
- Sürekli İş Göremezlik Geliri Hesaplanma Usulüne İlişkin Bir İnceleme.. 261
Dr. Öğr. Üyesi Meltem ÖZTÜRK

Hizmet Tespiti Davalarında Beş Yıllık Hak Düşürücü Süreye İlişkin Yargıtay Uygulaması 285

Dr. Gizem SARIBAY ÖZTÜRK

"Kusur" Örneği Üzerinden Terminolojik ve Etimolojik Bir İnceleme 323

Av. Mustafa TUGAY